

Mária Ďuríčková je ešte stále potrebná

Rozhovor s Miroslavom Cipárom

Mária Ďuríčková patrila a patrí nespochybniteľne k najvýznamnejším autorkám literatúry pre deti a mládež. Pri príležitosti 100. výročia jej narodenia sa v našej knižnici stretli osobnosti slovenskej literatúry, aby si zaspomínali nielen na ňu, ale i jej literárnu a rozhlasovú tvorbu. Nechýbal medzi nimi ani významný výtvarník, ilustrátor, grafik a výtvarný redaktor Miroslav Cipár.

Čo Vám napadne ako prvé pri mene Márie Ďuríčkovú?

Ja vnímam pani Máriu Ďuríčkovú vlastne ako príbuznú, ako členku našej rodiny.

Ako si spomínate na tvorbu Zlatej brány pani Márie Ďuríčkovej?

Spomínam si aj na viac vecí, ako len na Zlatú bránu, pretože s Máriou Ďuríčkovou som spolupracoval dosť často. Dalo by sa povedať, že si ma vybrala, alebo že som jej ako výtvarný redaktor padol do oka. Mária Ďuríčková bola prísna, chcela všetko tak, ako si ona predstavuje. Vznikali medzi nami také tvorivé spory, pretože ja som k tou pristupoval trochu modernejšie, bol som aj vekovo mladší, chcel som aby to vyzeralo trochu ináč. Zrazu som však zistil, že tam je čosi skryté, čo by stálo za to, aby som sa tomu venoval. To znamená nejaká stopa po slovenskom folklóre, po slovenskom ľudovom umení, ktoré má tú silu, že označuje množstvo vecí, ktoré slovenský ľud vytvoril a v tom je jeho nezabudnuteľná hodnota, ktorá je veľmi pevná a ktorú som si ja začal uvedomovať.

Ako dlho vzniká taká kniha ako napríklad Zlatá brána?

Kniha vznikala veľmi dlho, ale mám dojem, že vznikla v správnom čase a v správnej kvalite.

Povedzte nám niečo o humore a teda o Jožkovi Mrkvičkovi, ktorý vás spájal s Máriou Ďuríčkovou. Bola pani Mária Ďuríčková ženou humoru?

Jožko Mrkvička vznikol, keď sa obnovilo Slniečko a kedy sa Mária Ďuríčková stala šéfredaktorkou a hľadal sa nejaký výtvarný redaktor. Mám dojem, že som bol až siedmy v poradí. No a vtedy sa začalo uvažovať o tom, aké to Slniečko vlastne je, z akej tradície vychádza. Začali sme hľadať posledných svedkov toho starého Slniečka a zaujímavé je, že každý z nich mal úplne inú podobu toho slova. Niektorí povedali Slnátko, niektorí Slnéčko... Tak sme začali robiť Slniečko podobným spôsobom, kedy vznikla celá tá koncepcia – išlo o časopis, ktorý – to zdôrazňujem – bol literárno-umelecký. Taký sa už nezopakoval. Bol postavený na umeleckej tvorbe. Snažili sme sa dokonca aj graficky vyčistiť, čo sme nechceli používať.

Aký je Váš rebríček najobľúbenejších a najzásadnejších diel Márie Ďuríčkovej?

Pre mňa je najdôležitejší Jožko Mrkvička, pretože vo mne uvoľnil takú energiu, o ktorej som ani netušil - že vôbec môžem robiť niečo také, čo je proti dobrým mravom, niečo prekročiť. To bolo pre mňa ako maliara veľmi veľa. Ja totiž nie som ilustrátor v pravom zmysle slova. No ale na margo Márie Ďuríčkovej chcem ešte povedať, že ona bola zlatá dunajská kňažná, to si treba zapamätať. Bola veľkou zberateľkou – zanietenou a poctivou. O jej zozbieraných povestiach to možno neviete, ale ony boli blokované jedným zberateľom, čiže pani Ďuríčková ich musela odkúpiť. Až tak jej na tom záležalo.

O čo by bola ochudobnená slovenská literatúra keby nemala Máriu Ďuríčkovú?

To ja zo spisovateľského hľadiska zhodnotím asi ťažko, ale je to zrejmé v tom, že ešte stále je potrebná. Ešte stále sa opakujú vydania jej kníh.

Aktéri:

Jarmila Vitovičová (Autor interview)

Miroslav Cipár (Účastník interview)

Akcia: O čistom pramienku, Piešťany (Slovensko)

Dátum: 23. 09. 2019 o 10.00 h